

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Zofia Maria
Nazwisko: Michałowska
Miejsce urodzenia: Kraków
Data urodzenia: 09-05-1911
Imię ojca: Ludwik
Imię matki: Róża
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
Akta Departamentu Śledczego MBP w sprawie IV ZG WiN. Zofia Michałowska ps. "Krystyna" podczas okupacji była łączniczką i szyfrantką dowódców Okręgu Krakowskiego AK. W połowie 1946 wprowadzona do WiN Stefana Roztworowskiego ps. "Ignacy" z OP WiN. Przekazana na kontakt Józefa Batorego szefa łączności zewnętrznej OP/IV ZG WiN. Działała jako łączniczka kierownictwa WiN będąc zatrudnioną w sekretariacie konsulatu USA w Krakowie, a następnie od 1947 roku w ambasadzie USA w Warszawie. Na podstawie zeznań wcześniej aresztowanych członków kierownictwa IV ZG WiN oraz pracy operacyjnej UB, zatrzymana 06.12.1947 przez Dep. Śledczy MBP. Aresztowana tymczasowo od 13.12.1947 decyzją NPW. Osadzona w Więzieniu Mokotów i poddana intensywnemu śledztwu przez MBP. Akt oskarżenia sporządzony 04.07.1950 w Dep. Śledczym MBP zatwierdził Józef Różański (vel. Goldberg). Oskarżona z art. 86 par. 1 i 2 kkwp oraz art. 6 i 7 dekretu z 13.06.1946 o to, że w latach 1946-1947 jako pracownik konsulatu USA w Krakowie i ambasady USA w Warszawie była łącznikiem pomiędzy dyplomatami USA, a kierownictwem WiN, przekazywała poprzez kanały dyplomatyczne dokumenty, wydawnictwa i prasę WiN, m.in. do Delegatury Zagranicznej WiN. Sprawę wraz z aktem oskarżenia przekazano 25.09.1950 do WSR w Warszawie. Materiały po realizacji procesowej złożono w Archiwum MBP pod sygn. 1140/Śl. W 1971 roku przesýgnowano do nr. 1140/III.	Akta o sygn. IPN BU 0259/39, t. 1-10 (1140/III), mikrofilm o sygn. IPN BU 01236/286 (599/3).	

Sprawa przed Wojskowym Sądem Rejonowym w Warszawie przeciwko członkom kierownictwa IV Zarządu WiN w tym Zofii Michałowskiej. Podczas śledztwa, od grudnia 1947, osadzona w więzieniu Mokotów. Po zakończonym śledztwie NPW w Warszawie przesłała 26.09.1950 sprawę wraz z aktem oskarżenia do WSR. Rozprawa w formie procesu pokazowego rozpoczęła się 05.10.1950. Wyrokiem z 14.10.1950 skazana z art. 86 par. 2 KKWP i art. 7 dekretu z 13.06.1946 na 12 lat więzienia i przepadek mienia. NSW postanowieniem z 16.12.1950 oddalił skargę rewizyjną. Osadzona po wyroku WSR w CW w Fordonie. Od 26.08.1952 w więzieniu w Inowrocławiu. Ponownie osadzona w Fordonie 22.06.1955, od 06.09.1955 przewieziona do więzienia w Grudziądzu, skąd 14.10.1955 przewieziona do Fordonu. Wojskowy Sąd Garnizonowy na posiedzeniu 26.04.1956 udzielił Zofii Michałowskiej 6 miesięcznej przerwy w odbywaniu kary. Zwolniona z Fordonu 30.04.1956. WSG na posiedzeniu 02.05.1956 na mocy ustawy o amnestii z 27.04.1946 postanowił o zmniejszeniu wyroku do 8 lat i uznał, że skazana odbyła całość wyroku.

Akta o sygn. IPN BU 944/39-69 (Sr 1099/50).

Po wyjściu z więzienia w Fordonie Z. Michałowska była rozpracowywana przez Wydział III WUdsBP/KWMO w Krakowie jako b. pracownica ambasady USA i współpracowniczką WiN. Rozpracowanie sformalizowano w postaci rejestracji 05.08.1957 sprawy ewidencyjno-obszarniczej krypt. "Obszarniczka" o nr 3503/F. Kontrolowana operacyjnie poprzez agenturę tj. TW "Skotnicki" i TW "Bogda". Agent UB/SB TW "Bogda" - Michał Sobański kuzyn Zofii Michałowskiej, wyjątkowo aktywny agent ze środowiska arystokratycznego, w latach 1950-1979 brał udział w kombinacjach operacyjnych Dep. II MSW, otrzymując w pewnym okresie stałą miesięczną pensję. Rozpracowywał i organizował kontakty Z. Michałowskiej, po opuszczeniu przez nią więzienia, z pracownikami ambasady USA w Warszawie. Sprawę krypt. "Obszarniczka" od Wydziału III przejął 21.04.1958 Wydział II KWMO w Krakowie, rejestrując ją pod nr 3814/F. Rozpracowanie zakończono i materiały złożono 30.07.60 pod sygn. 4081/R. Sprawę ponownie podjęto w Wydziale II KWMO w Krakowie w 1962 roku, rejestrując 06.04.1962 sprawę operacyjnej obserwacji (SOO) krypt. "Zawiedziona". W związku ze staraniami Z. Michałowskiej o wyjazd do USA założono kontrolę korespondencji i ponownie zaktywizowano agenturę. SOO krypt. "Zawiedziona" zakończono po emigracji w/w do USA. Materiały złożono 20.03.1964 w Archiwum Wydziału "C" KWMO w Krakowie pod sygn. 5260/R. W 1967 roku przesygnowano do nr. 10098/II.

Akta o sygn. IPN Kr 010/9915, t. 1-2 (9915/II).

Szerzej na temat agenta "Bogda" zob. Filip Musiał, Jarosław Szarek : Działania operacyjne SB wobec "Tygodnika Powszechnego" w latach 1957-1965: wybrane zagadnienia Pamięć i Sprawiedliwość, 2006, t. 5, nr 2 (10) oraz akta o sygn. IPN Kr 009/4025 t. 1-4.

Akta osobowe cudzoziemca wraz z aktami paszportowymi KWMO w Krakowie. Od 1958 roku starała się o wyjazd emigracyjny do USA, otrzymując kilkakrotne odmowy wydania paszportu. W związku z prowadzonym w KWMO w Krakowie rozpracowaniem, wniesiono 10.04.1962 zastrzeżenie wyjazdów zagranicznych nr Z-1663/62. W 1963 roku kierownictwo Dep. II MSW w konsultacji z Dep. III podjęło decyzję o zezwoleniu Z. Michałowskiej na wyjazd emigracyjny do USA. Otrzymała paszport 16.02.1963 i wyjechała do USA. W 1985 roku jako obywatelka USA starała się o wizę wjazdową do PRL, w związku z czym Biuro Paszportów MSW zarejestrowało ją do akt osobowych cudzoziemca nr N-219711.

Akta o sygn. IPN BU 1368/23538, EAKR 22738 (N-219711).